

Refleksjon

Ifølge ? (?) vil læringsprosesser som fører til forståelse bidra til å styrke elevenes motivasjon og opplevelse av mestring og relevans i skolehverdagen. Men, var dette tilfellet for 8. klassen og hvordan kunne undervisningsopplegget forbedres?

Manger (2013) beskriver motivasjon som noe mer enn en trengsel for å ha lyst på noe eller ønske om å utføre en aktivitet.

Det handler om den mentale innsatsen til eleven. Å lese ein tekst ti gonger kan indikera at eleven held ut, men læringsmotivasjon viser seg mellom anna gjennom meir aktive studiestrategiar, slik som oppsummeringar, refleksjon over dei grunnleggjande ideane i faget og sammenfattingar av ideane med eigne ord. (?, ?, s. 162)

Det vil si en form for indre motivasjon, der eleven reflekterer over begrepene i naturfag og uttrykker de med sine egne ord. Altså en form for assimilasjon, og hvis det oppstår en kognitiv konflikt, akkommodasjon. Gjennom gruppesamtalene forsøkte en del elever å beskrive begreper med sine egne ord. I blant viste de svakheter eller misforståelser i sine formuleringer, men det faktum at de brukte eget språk kan antyde at de var villige til å lære og forstå begrepene. Hos Vygotsky (?, ?, s. 130) består motivasjon i å skape meningsfulle læringsbetingelser. Dette kan oppnås ved å tilrettelegge undervisningen som passer elevens nærmeste utviklingssonen, og ved å tydeliggjøre nytteverdien av det gitte lærestoffet. Så fra lærer perspektivet kan vi oppfatte motivasjon som en ytre faktor, dvs. ytre motivasjon. Indre og ytre motivasjon trenger ikke å være motpoler på en skala. Et fag kan inneholde både indre og ytre element. For eksempel en lærer gjennom levende fortellingsevne og engasjerende diskusjoner med elever skaper grunnlag for indre motivasjon. Samtidig kan elevenes bevissthet rundt hva gode skoleresultater har å si for valg av utdanning og yrke, støtte opp under læring som har grunnlag i en interessant undervisning (?, ?, s. 148).

? (?, s. 136) beskriver en god undervisningsseksens der lærere klarer å balansere mellom tilegnelses-, utprøvings-, og konsolideringssituasjoner. Ifølge Klette har norske klasserom ensidige tendenser i bruken av variert arbeidsmåter. Slik det kan ses fra figur ??, er det for eksempel lite konsolideringssituasjoner. Lærernes metalæringsaktiviteter regnes som særlig avgjørende for å sikre elevenes læring (?, ?, s. 186). Derimot å bruke dette som et fast organiserende prinsipp, blir sjelden gjennomført (?, ?, s. 26). Gjennom egen praxiserfaring har mine timer inkludert aktivering av forkunnskaper, gjennom repetisjon og gjenbruk av begreper og gjennomgang av lekser, båret preg av konsolideringssituasjoner/metalæringsaktiviteter. Derimot har timen som har blitt analysert ikke hatt noen appetittvekkere. Dette er noe som kunne ha blitt inkludert. For eksempel ved introduksjon av encellede organismer kunne et kort videosnutt ha blitt inkludert slik at elevene kunne se noen "levende" mikroorganismer.³

I helklassesamtalene ble elevene spurt om det de har hatt til lekse. Siden de blir engasjert i samtaler rundt lekser de skal ha utført, har de forutsetning for å kunne respondere på lærerinitiativ. Det er ønskelig å få bekreftet at elevene innehar en overordnet forståelse. Det kan derfor være nødvendig å utpeke noen elever som ikke viser aktiv deltagelse i timen og frembringe deres

³Til tross for at elevene ville ha observert slike organismer i labøvelsen i den tredje timen.

respons. Hvis elevene ikke klarer å respondere på lærer initiativ, kan utspørringen av elevene vise hull i deres kunnskap. Derimot har utpeking av elever også noen negative implikasjoner. For eksempel vil noen elever føle ubehag av å bli utpekt. Det er ønskelig å trene elevene i å aktivt delta i undervisningen, men det er også lurt å ikke forsterke negative assosiasjoner til slik deltagelse. Hvis svake elever blir engasjert, bør de få muligheten til å kunne demonstrere sin mestring av temaer de er fortrolig og godtkjent med. Det finnes også andre metoder for å redegjøre om elevene har gjort sine lekser. Dette kan være at enkeltelever blir inispisert av lærer. Dermed vil læreren være klar over hvilke elever som ikke har gjort sine lekser, og da er det ikke nødvendig å initiere disse elevene til helklassesamtalen. Elevene fra praksiserfaringen er også kjent med OneNote. De kan foreksempel bruke OneNote til å laste opp sine lekser på forhånd, og da har læreren muligheten til å få et oversikt over alle elevene.⁴

Øvelsen med tokolonnnenotatet hadde flere styrker, men den hadde noen organisatoriske svakheter. Det ble brukt for mye tid til å fordele elever i grupper, dette kunne gjerne ha blitt planlagt på forhånd. Dessuten var instruksjonene ikke helt klare, tydelighet i instruksjoner ville ha spart tid som kunne da brukes av elever i faglig aktivitet. Av faktorer som har direkte effekt på elevenes læring, fremhever ? (? , s. 189) et gjennomtenkt undervisningsopplegg som muliggjør at de bruker minimalt tid på ikke-faglige aktiviteter. For tokolonnnenotatet er det også viktig å være avgjøre bevisst på frihetsgrader elever skal få (? , ?). Jo flere beslutninger eleven må ta selv, jo åpnere er oppgaven. For eksempel i den første del av øvelsen jobbet noen elever så og si selvstendig. Og senere var det noen elever som forsøkte å skrive av hverandres notater. Dette kunne ha blitt tatt tak i hvis elevene fikk tydeligere begrensninger på hva de kan og ikke kan gjøre, og hva hensikten med øvelsen er. Med andre ord, tydeligere intensjoner og læringsmål kan forsikre at elevene oppnår tiltenkt læringsutbytte.

Utforskende samtaler må først innlæres i en klasse slik at elevene kan få mest mulig utbytte av sine felles diskusjoner og samtaler. ? (? , s. 57) beskriver dette som kjernen i praksisen:

At the heart of the approach is the negotiation by each teacher and class of a set of “ground rules” for talking and working together. These ground rules then become established as a set of principles for how the children will collaborate in groups.

Slike regler bør derfor etableres ved et tidlig stadie for en gitt klasse, noe ? (? , s. 151) også understøtter. Elevene bør rutineres i å tillate rom for alternative løsninger, uten å true gruppens solidaritet eller individets identitet. Disse reglene kan innøves gjennom flere anledninger: helklassesamtaler, gruppesamtaler, og parsamtaler. Sistnevnte anledningen er passende for 8. klassen, siden alle elever har en læringspartner. Ved å bruke bordplasseringen som allerede er på plass frigjør dette organiseringstid som isteden kan brukes mot fagrettet læring. ? (?) legger vekt på effektive instruksjoner som bidrar til mer fagrettet undervisning og større fokus på kognitive utfordringer.

Til den neste praksisperioden er jeg dessuten interessert i å utprøve hvordan grupper med forskjellige permutasjoner kan dannes. For eksempel kan elever som viser tydelige leder egenskaper jevnt fordeles i forskjellige grupper. Dette kan bidra til å skape tydelige roller i grupper.

⁴Praksisveileder fortalte at elever i blant pleier å bruke It's Learning til å levere inn lekser. Uansett finnes det flere muligheter for læreren å undersøke elevenes innsats i timen.

Det som er viktig med denne tankegangen er at alle elever i en gruppe bør føle at de har en unik rolle i gruppen, og at sammen kan de utforme et fellesprodukt.

For å oppsummere denne oppgaven er følgende punkter viktige å trekke frem. Det var ikke tydelige nok instruksjoner for den første del av tokolonneøvelsen. Dette kan ha ført til at noen elever samarbeidet isteden for å kollaborere. Design av gruppeoppgaven bør utformes slik at elevene er nødt til å jobbe sammen. Oppgaven bør ikke være for enkel at elevene kan jobbe individuelt med deloppgavene, slik at det ikke er noen nødvendighet for elevene å jobbe sammen. Tilsvarende for oppgaver med høy vanskelighetsgrad at de ikke klarer å danne forståelse eller mening. En gruppeoppgave er da en oppgave som individet ikke klarer å utføre alene og er en oppgave som krever kollaborasjon. Åpne oppgaver er bedre tilegnet enn lukkede hvor fokuset er å finne en riktig svar. Dette er kanskje grunnen til at en sterk elev kan dominere samtalen (?, ?, s. 31). Først og fremst er villigheten til deltagende til å dele sin forståelse og ideer, og forsette med dette til tross for uenigheter i mellom, faktor til en vellykket utforskende samtale. Positive relasjoner mellom elever er derfor avgjørende for å skape et klima for kollaborasjon. ? (?) kategoriserer dette som en underkategori i undervisningsmessig støtte: støttende klima - et klassemiljø preget av respekt, toleranse og engasjement (?, ?, s. 191). Ifølge ? (?) virker støttende klima til å være godt ivaretatt i norske klasserom. Men kanskje den aller største svakheten i øvelsen var at det var ingen konsolideringsmuligheter for tokolonnenotat øvelsen.⁵ Den neste timen skulle ha inkludert gjennomgang av tokolonnenotatøvelsen gjennom for eksempel helklassesamtale. Det ville også ha vært passende å instruere elevene i å levere et sluttprodukt på for eksempel OneNote. Dette ville ha gitt meg muligheten til å se nærmere på elevenes begrepsforståelse fra et annet perspektiv enn kun deres muntlig formidling.

⁵Praksisveileder valgte å utføre dette etter endt praksisperiode.